

Μαρξικός επαγγελματικός προσανατολισμός:

μια απόπειρα λειτουργικοποίησης
της έννοιας «αλλοτρίωση».

Εννοιολόγηση του μαρξικού όρου «αλλοτρίωση».

- ▶ 4 είδη αλλοτρίωσης στον Μαρξ
 1. Η «αλλοτρίωση» ως απομάκρυνση από το είδος, αποξένωση από την ουσία του ανθρώπου
 2. Η «αλλοτρίωση» ως αποξένωση από το προϊόν της εργασίας
 3. Η «αλλοτρίωση» ως απομάκρυνση από τη διαδικασία της παραγωγής.
 4. Η «αλλοτρίωση» ως απομάκρυνση από τους άλλους ανθρώπους.

Η «αλλοτρίωση» ως απομάκρυνση από την ουσία του ανθρώπου και από το προϊόν της εργασίας του

- ▶ Η ελευθερία του ανθρώπου έγκειται στην υπέρβαση (μετάπλαση) της φύσης
- ▶ Ο άνθρωπος μέσω της παραγωγικής του δραστηριότητας αυτοπραγματώνεται
- ▶ Στην αλλοτρίωση η συγκεκριμένη διάσταση εξαλείφεται
- ▶ Σε συνθήκες αλλοτρίωσης:
 1. το προϊόν της εργασίας δεν αντικατοπτρίζει την προσωπικότητα του εργάτη
 2. Το προϊόν της εργασίας του εργάτη γίνεται κεφάλαιο που το απολαμβάνει ο καπιταλιστής
 3. Εξαιτίας του καταμερισμού της εργασίας ο εργάτης δεν ελέγχει το παραγόμενο προϊόν (δεν έχει την συνολική εποπτεία της παραγωγικής διαδικασίας)

Η «αλλοτρίωση» ως απομάκρυνση από τη διαδικασία της παραγωγής και από τους άλλους ανθρώπους.

- ▶ Η διαδικασία της παραγωγής γίνεται μονότονη και μηχανιστική
- ▶ Η διαδικασία της παραγωγής δεν προκαλεί ψυχολογική ευχαρίστηση στον εργάτη
- ▶ Η εργασία αποτελεί μια εξαναγκαστική διαδικασία προκειμένου να επιβιώσει ο άνθρωπος
- ▶ Στην αλλοτριωμένη κοινωνία η εργασία γίνεται υπό τον καταπιεστικό ζυγό ενός άλλου ανθρώπου
- ▶ Η εργασία παράγει τον δυνάστη του εργάτη
- ▶ Ο εργάτης αδιαφορεί για την προσφορά στο κοινωνικό σύνολο με την εργασία του

Λειτουργικοποίηση του όρου

- ▶ Υπάρχουν τρόποι να αναγνωριστούν οι εμπειρικές απολήξεις της έννοιας “αλλοτρίωση”.
- ▶ Από την πλευρά του ατόμου μπορούν να μετρηθούν οι μεταβλητές του συναισθήματος αδυναμίας, της αίσθησης ασημαντότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Σε σχετική έρευνα (Rayce, S. B. et al. 2018) φάνηκε ότι οι μεταβλητές αυτές ήταν έγκυρες και πληρούσαν τις προδιαγραφές μιας καλής αναστοχαστικής κλίμακας για τους εφήβους, κάτι που δείχνει ότι είναι πρόσφορες για τη μέτρηση της «αλλοτρίωσης».
- ▶ Μια άλλη παλαιότερη έρευνα είχε εξετάσει τις 3 ως άνω μεταβλητές σε ένα ευρύ δείγμα γυναικείου πληθυσμού διαχρονικά συμπεριλαμβάνοντας μια κόμη μεταβλητή, αυτής της αδυναμίας συμμόρφωσης με τους κανόνες. Τα αποτελέσματα έδειξαν έντονη και σταθερή συσχέτιση των μεταβλητών με την έννοια της «αλλοτρίωσης» συνηγορώντας στο ότι η μέτρηση της «αλλοτρίωσης» είναι εφικτή (Richard A. Z., 1980).

Fromm (1955)	Mode of experience in which a person experiences him- or herself as alien or estranged from him- or herself (p. 120)
Seeman (1959, 1975)	Described in terms of powerlessness, meaninglessness, normlessness, social isolation, and self-estrangement
Horowitz (1966)	Intense separation first from the objects of the world, second from people, and third from ideas about the world held by other people (p. 231)
Schacht (1970)	Dissociative state of the individual in relation to some other element in his or her environment
Miller (1967)	Objective state of isolation from others (p. 260)
Kanungo (1979)	Generalized cognitive (or belief) state of psychological separation from work insofar as work is perceived to lack the potentiality for satisfying one's salient needs and expectations (p. 131)
Hirschfeld & Field (2000)	Represents the extent to which a person is disengaged from the world of work (p. 790)

Η «αλλοτρίωση» στην επαγγελματική συμβουλευτική

- ▶ Η «αλλοτρίωση» ως μαρξική έννοια απουσιάζει εντελώς από την επιστημονική βιβλιογραφία της επαγγελματικής συμβουλευτικής και των συναφών με αυτήν κλάδους.
- ▶ Γιατί; Διότι ο άνθρωπος θεωρείται υπεύθυνος της μοίρας του
- ▶ Αντίστοιχοι όροι που προβάλλουν την ευθύνη του ατόμου: «αυτοδιαχείριση», «επαγγελματική εξουθένωση», «εργασιακό στρες»

Λόγοι απουσίας του όρου «αλλοτρίωση» από τη βιβλιογραφία του χώρου της επαγγελματικής συμβουλευτικής

- ▶ κυριαρχία νεοφιλελευθερισμού
- ▶ κυριαρχία ατομικών δικαιωμάτων
- ▶ κυριαρχία της έννοιας της κοινωνικής δικαιοσύνης
- ▶ κυριαρχία του αναλυτικού μαρξισμού

Τρόποι ενσωμάτωσης του όρου «αλλοτρίωση» στο χώρο της επαγγελματικής συμβουλευτικής

- ▶ Εις βάθος κριτική αποτίμηση των θεωριών της επαγγελματικής ανάπτυξης και της συμβουλευτικής πράξη
- ▶ Δοκιμή και ενσωμάτωση εννοιών σε «ξένο γήπεδο» (κλασικές μαρξικές έννοιες σε νεοφιλελεύθερο περιβάλλον)
- ▶ Ενσωμάτωση του όρου σε ερευνητικές υποθέσεις της επαγγελματικής συμβουλευτικής
- ▶ Εξέταση της διαχρονικότητας και της εφαρμοσιμότητας εννοιών του κλασικού μαρξισμού στον σύγχρονο κόσμο

Στόχοι της ενσωμάτωσης του όρου «αλλοτρίωση» στο χώρο της επαγγελματικής συμβουλευτικής

- ▶ Δοκιμή των συγκεκριμένων εννοιών εντός της ίδιας της συμβουλευτικής διαδικασίας (ενδυνάμωση ατόμου, συλλογικοποιήσεις και συμπράξεις ατόμων)
- ▶ Ριζοσπαστικοποίηση της επαγγελματικής συμβουλευτικής (διεκδικήσεις και ανατροπές)
- ▶ Διεύρυνση της επιστήμης (κοινωνιοκεντρική και όχι ατομοκεντρική επιστήμη)

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή
σας!!!